

Spirit!

Zondagmorgen 24 mei 2026, Tinte, Openlucht Pinksterviering, ds. Eibert Kok

Lezingen: Joël 3: 1-2 en Handelingen 2: 1-13

Spirit, dat is het thema dat we als voorbereidingsgroep voor deze openlucht Pinksterdienst gekozen hebben.

Spirit, dat is gewoon het Engelse woord voor geest, niks bijzonders voor Pinksteren. Klinkt wat hipper. Geest, dat klinkt natuurlijk niet. Dan denk ik aan spoken en zo.

Het is toch grappig als je eenzelfde woord in een andere taal neemt, dat het dan gelijk andere gedachten oproept, bij mij tenminste wel.

Spirit! Er moet spirit inzitten. That's the spirit. Dan voel ik iets van kracht, enthousiasme, ervoor gaan. En dan komen we gelijk ook in de sfeer van wat Pinksteren betekent.

Vandaag vieren we het Pinksterfeest. Ik vind Pinksteren een prachtig feest. Een feest met een heerlijke, warme gloed. Vandaag is rood de kleur. Dat is niet voor niets. Daar zit iets van vuur, kracht, enthousiasme in, ervoor gaan.

Pinksteren is Pasen in het kwadraat, 7 keer 7 dagen na die eerste Paasdag de 50e Paasdag: Pinksteren. Dat woord, Pinksteren, betekent ook vijftigste. Maar wat is Pinksteren? De Protestantse Kerk ging de straat op in Utrecht en vroeg dat aan mensen: Wat wordt er gevierd met Pinksteren?

Het christendom. Dan ga je eieren zoeken. Iemand zei heel eerlijk dat die het gewoon niet wist. Eentje kwam in de buurt: iets met engelen met vlammen boven hun hoofd.

Veel mensen weten het gewoon niet. Ja, dat we dan een extra vrije dag hebben, en dat er festivals zijn om naar toe te gaan. Hooguit een enkeling weet te vertellen dat het gaat om de uitstorting van de heilige Geest.

Maar wat is dat: uitstorting, heilige Geest?

Bij het woord 'uitstorting' denk ik aan een bloeduitstorting, of aan iemand die een heel verhaal over mij uitstort, of aan een stortbui die over me heen komt.

In al die gevallen komt er eigenlijk in korte tijd te veel bij je binnen, over je heen. Je kunt het niet gelijk verwerken, je moet het weer kwijt. Is dat het? Is het zo overweldigend?

Nou, in het verhaal van Pinksteren zoals dat verteld wordt in Handelingen 2 is het best wel heftig, ja: De leerlingen van Jezus helemaal in vuur en vlam, Petrus die een vurige toespraak houdt, vol spirit, mensen die daarop reageren.

Ja, het heeft iets overweldigends, Pinksteren. Toch aarzel ik bij dat woord 'uitstorting', want een stortbui of een stortvloed over me heen vind ik niet fijn. Daar wordt ik niet beter van.

Dat woord 'uitstorten' komt bij de profeet Joël vandaan, uit het eerste Bijbelgedeelte dat we vandaag gelezen hebben. Daar horen we God door de woorden van de profeet zeggen: "Ik zal mijn geest uitstorten over al wat leeft." Tenminste, zo staat het in de oude vertaling. In de NBV wordt het net iets anders vertaald: "Ik zal mijn geest uitgieten over al wat leeft."

Uitgieten. Misschien is dat wel beter.

Als je net een stukje gras gezaaid hebt, moet je die grond vochtig houden. Dan kun je mooi met de gieter daar zachtjes water over uitgieten, je moet het water er niet uitstorten want dan gaat het mis. Nee, zachtjes uitgieten, en dan begint het mooi te groeien, kleine sprietjes, fris groen, kwetsbaar nog. Zonder water redden ze het niet, een stortbui zou ze kunnen verpletteren, en dat moet niet.

“Ik zal mijn geest uitgieten over al wat leeft.” Mild en weldadig. Dat is Pinksteren. Uitgieten van de Geest. Maar wat is die Geest?

Nou, eigenlijk is dat niet zo heel moeilijk te snappen. Jezus is er niet meer. Tien dagen geleden, Hemelvaartsdag. Jezus is van de aardbodem verdwenen.

Als iemand er niet meer is, dan kun je in zijn, haar of hun geest verdergaan. Dat kennen we wel. Noem maar wat. Moeder is er niet meer, maar we komen altijd in bepaald weekend bij elkaar, rond haar verjaardag, want dat vond ze altijd mooi om te doen, en zo gaan wij nu in haar geest verder.

Of de oprichter van de vereniging is overleden, hij heeft een duidelijk stempel gezet, veel betekend, en wij willen als vereniging in zijn geest verdergaan.

Soms kan dat wel eens wat wegzakken. Dan is het goed als verhalen over moeder of over de oprichter van de vereniging weer verteld worden, wat die zei, wat die deed. Dat kan je weer inspireren om in de geest van die persoon verder te gaan, keuzes te maken, te blijven bij je uitgangspunten. Wat je nu doet, is dat in de geest van?

“Ik zal mijn geest uitgieten over al wat leeft.” Mijn Geest, de Geest van mijn liefde, mijn grenzeloze liefde, de Geest die in Jezus was, die Geest zal ik uitgieten over al wat leeft, over iedereen. Dat is Pinksteren!

Dat wat daar heel concreet in die ene persoon, in Jezus aanwezig was, giet ik nu uit over al wat leeft. Ieder mens mag meedoen!

Wat Jezus heeft achtergelaten bij zijn Hemelvaart is dit ene: zijn liefde, grenzeloos, en die wordt uitgegoten over al wat leeft, zodat het kan gaan groeien en bloeien, zijn geest, zijn spirit, zijn liefde!

Mensen zeggen wel eens dat Pinksteren een vaag feest is, maar eigenlijk is het heel concreet: Die Geest, die liefde binnenin jou, geboren uit zijn liefde, die naar buiten komt in woorden en daden, in zijn Geest. Dat laat geen mens koud. Daar word je warm van. Rood is de kleur. De warmte van Gods liefde die stromen gaat.

“Ik zal mijn geest uitgieten over al wat leeft.”

Waar je ook vandaan komt – in het Pinksterverhaal worden niet voor niets al die verschillende landen opgenoemd, heel de wereld van toen, rond de Middellandse Zee, komt voorbij –, ieder mens kan die Geest krijgen, een Geest die mensen niet meer scheidt, maar verbindt, grenzen worden doorbroken, mensen gaan elkaar verstaan, in die Geest.

We kennen in het Nederlands het woord teamgeest. Dat betekent dat je er sámen voor gaat, eenzelfde doel voor ogen hebt. Ieder met hun eigen kwaliteiten en eigenaardigheden.

Teamgeest. In het team van Jezus, ook al is Hij zelf niet lijfelijk aanwezig, Hij is er wel, in zijn Geest.

Het is klein begonnen daar in Israël, daar in Jeruzalem.

Maar mensen hebben elkaar aangestoken. Er is een beweging gaan groeien heel de wereld over, grenzeloos. Ze zijn aangestoken door de Geest van God, de Geest van Jezus.

Bij henzelf vanbinnen is dat vuurtje gaan branden, die Spirit, en dat heeft weer anderen aangestoken. De geest is als olie op het vuur.

Dat is voor mij ook Pinksteren: dat wij mogen leven uit de Bron van ons bestaan, uit de liefde van God, die we hebben leren kennen in Jezus, uit die Geest mogen we leven en ons laten voeden, dat mag onze inspiratie zijn, onze Spirit.

Is die Spirit alleen maar lief en warm en mild? Als je ergens voor gaat en staat, in een bepaalde spirit in het leven staat, in de Spirit van Jezus, van God, van Gods liefde, dan merk je ook dat er vanuit andere spirits gewerkt wordt, spirits die misschien wel níet het goede

voorhebben met mensen, met deze wereld, destructieve krachten, egoïstische krachten, eigen groep eerst.

Dan kan die spirit van Jezus ook vlammen van boosheid. Zoals in dat lied dat we gezongen hebben: “die soms als storm durft op te staan, geweld en kwaad durft tegengaan ...

De Geest van God is als een vuur, als vlammen felbewogen, verterend (!) wat aan onrecht leeft, een gloed vol médedogen ...” Soms is dat nodig.

Maar meestal werkt die Spirit anders:

“In stilte werkt de Geest van God,
stuwt voort met zachte krachten ...

Ze geeft ons moed ... om door te gaan”,
door te gaan in de Geest van Jezus.

Een Spirit die ons vormt, vult, in beweging zet.

Dat is ons gebed: Vorm mij, vervul mij, laat mij een instrument zijn van uw liefde, uw Spirit.